

سوالات تستی درس یازدهم تاریخ یازدهم انسانی

۱- پایتخت حکومت تیمور کدام شهر بود؟

- ① هرات ② سمرقند ③ مشهد ④ تبریز

۲- چنگیز خان در دوره حکومت خوارزمشاهی، به چه بهانه ای فرمان هجوم به ایران را صادر کرد؟

- ① شرایط نامساعد طبیعی که پاسخگوی نیازهای اقتصادی قبایل مغول نبود.

- ② کشتار بازرگانان اعزامی خود در شهر مرزی اترار

- ③ گسترش فتوحات مغولان در غرب آسیا

- ④ نظم و گسترش دادن به قلمرو متصرفی مغولان

۳- مجموعه ی قوانین مغول پیش از آن که مسلمان شوند، نام داشت و تیمور مجموعه قوانینی موسوم به را به وجود آورد.

- ① یاسا - تزوکات ② برگو - یاسا ③ قانون چنگیزی - حسبه ④ یاسا - مظالم

۴- هلاکو در زمان کدام خان مغول به ایران لشکر کشید؟

- ① منگوقاآن ② قوبیلای ③ چنگیز ④ اوکتای

۵- خاستگاه حکومت تیموریان کجا بود و این حکومت پس از به قدرت رسیدن صفویان و ازبکان در کجا امتداد یافت؟

- ① ماوراءالنهر - هند ② خراسان - هند ③ ماوراءالنهر - چین ④ خراسان - چین

۶- بخش عمده ای از اصلاحات غازان خان، با کدام هدف انجام شد؟

- ① جذب مغولان به اسلام و فرهنگ ایرانی ② پیشرفت و رونق فعالیت های بخش کشاورزی

- ③ احیای تجارت در مسیر جاده ابریشم ④ اتحاد و یکپارچگی سیاسی قلمرو ایلخانان

۷- کدام مورد به خواجه نصیرالدین توسی از دیوان سالاران ایرانی در دوره ایلخانان نسبت داده شده است؟

- ① کوشید مغول ها را با فرهنگ و آداب کشورداری آشنا کند.

- ② با اقدامات وی اصلاحات گسترده ای در عرصه های سیاسی و اقتصادی انجام گرفت.

- ③ به احیای شهرنشینی با رشد نسبی تجارت و دیگر فعالیت های اقتصادی کمک کرد.

- ④ به تشویق وی بیشتر شاهزادگان و خوانین مغول مسلمان شدند.

۸- کدام مورد از نتایج مهم مسلمان شدن مغولان در دوره‌ی ایلخانان است؟

- ۱) گسترش آیین تشیع در سراسر کشور
- ۲) زمینه برای بازسازی و انجام اصلاحات فراهم آمد.
- ۳) صوفیان با محدودیت و سختگیری مواجه شدند.
- ۴) رقابت صوفیان با فرمانروایان و پادشاهان

۹- کدام مورد از ویژگی‌های نظام اجتماعی عصر مغول و تیموریان در ایران است؟

- ۱) افزایش نفوذ و موقعیت زنان را در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی فراهم ساخت.
- ۲) سنت‌های مغولی و شیوه‌های مالیاتی آنان در جامعه را به هم ریخت.
- ۳) بافت قومی و جمعیتی جامعه‌ی ایرانی تحت تأثیر قوم مهاجم قرار نگرفت.
- ۴) با مسلمان شدن مغول‌ها، مهاجرت گسترده‌ی ایرانیان متوقف گردید.

۱۰- کدام گزینه به سه گونه‌ی مالیات که پس از حمله‌ی مغول تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت، به‌درستی اشاره می‌کند؟

- ۱) سرانه - دامی - خراج
 - ۲) کشاورزی - دامی - خراج
 - ۳) خراج - بازرگانی - سرانه
 - ۴) کشاورزی - بازرگانی - دامی
- ۱۱- بنیان قوانین جاری در ایران دوران اسلامی مبتنی بر چه بود؟

- ۱) داوری حقوقی
- ۲) شریعت اسلام و عرف
- ۳) محاکم سه‌گانه شرع مظالم و حسب
- ۴) قوانین عرفی و فرهنگی

۱۲- پایتخت آخرین ایلخانان مغول کدام شهر بود؟

- ۱) مراغه
- ۲) تبریز
- ۳) اردبیل
- ۴) سلطانیه

۱۳- بخش عمده‌ای از اصلاحات غازان خان حکمران مشهور ایلخانی، با کدام هدف انجام شد؟

- ۱) جذب مغولان به اسلام و فرهنگ ایرانی
- ۲) پیشرفت و رونق فعالیت‌های بخش کشاورزی
- ۳) احیای تجارت در مسیر جاده ابریشم
- ۴) اتحاد و یکپارچگی سیاسی قلمرو ایلخانان

۱۴- هلاکوخان در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن، به کدام منظور به ایران لشکر کشید؟

- ۱) فتح مجدد مناطق شرقی ایران و جبران شکست نبرد عین جالوت
 - ۲) نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا
 - ۳) از بین بردن مخالفان مغول در ایران و قتل جلال الدین خوارزمشاه
 - ۴) همکاری با خلافت عباسی جهت تثبیت فتوحات مغولان در مناطق غربی
- ۱۵- کدام عامل در ارتباط با برهم ریختگی نظام مالیاتی در اوایل حکومت مغول در ایران نمی باشد؟

- ۱) گرایش اشرافیت نظامی مغول به بی نظمی و زیاده طلبی
 - ۲) بی توجهی حاکمان مغولی به قوانین اسلامی
 - ۳) رواج یافتن نظام های مالیاتی گوناگون
 - ۴) بیگانگی آنان با سنت های ایران
- ۱۶- یکپارچگی و اتحاد سیاسی سرزمین های آسیایی که به واسطه حمله چنگیز و تیمور صورت گرفته بود، زمینه چه عاملی را پدید آورد؟
- ۱) شکل گیری بزرگ ترین امپراتوری تاریخ
 - ۲) فراهم آمدن زمینه توسعه تجارت بین المللی
 - ۳) رواج زبان و فرهنگ مغولی - تیموری در سراسر آسیا
 - ۴) گسترش تصوف در ایران و عرفان در شبه جزیره هند و انفعال سیاسی مردم
- ۱۷- کدام مورد جزء دلایل مختلفی که باعث شد در اوایل دوران مغول ها، نظام مالیاتی به هم بریزد، نیست؟

- ۱) گرایش اشرافیت نظامی مغول به بی نظمی و زیاده طلبی
 - ۲) رواج انواع و اقسام مالیات ها در جامعه
 - ۳) بی توجهی حاکمان مغولی به قوانین اسلامی
 - ۴) بیگانگی حاکمان مغولی با سنت های ایرانی
- ۱۸- پایتخت آخرین ایلخانان در کدام یک از شهرهای زیر ساخته شد؟

- ۱) ری
- ۲) سلطانیه
- ۳) شوشتر
- ۴) شام غازان

۱۹- کدام یک از فرمانروایان ایلخانی، مذهب شیعه را پذیرفت؟

- ۱) الجاتیو ۲) غازان ۳) هولاکو ۴) آباقا

۲۰- در قرن دهم هجری، در پی کدام وقایع حکومت نوادگان تیمور بر ایران به پایان رسید؟

۱) رقابت و ستیز شاهرخ و دیگر شاهزادگان تیموری بر سر قدرت

۲) تشکیل حکومت مغولان «کبیر به دست یکی از شاهزادگان تیموری در هند

۳) به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر

۴) تصرف غرب و مرکز ایران توسط قراقویونلوها و آق قویونلوها

۲۱- کدام گزینه صحیح و غلط بودن هر یک از گزاره‌های زیر را به ترتیب مشخص می‌کند؟

الف) جانشینان تیمور سیاست جنگ و کشورگشایی وی را ادامه دادند و علاقه زیادی به هنر، علم و فرهنگ نداشتند.

ب) در سراسر عهد تیموریان قوانین شرعی و عرفی مبنای زندگی اجتماعی و داوری حقوقی ایرانیان بود.

پ) در ابتدای دوره مغول، رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه گروه اشرافیت نظامی را تشکیل می‌دادند.

ت) محاکم سه‌گانه شرع، مظالم و حربه بر اساس قوانین دینی و عرفی قضاوت می‌کردند.

۱) ص - ص - ص - غ ۲) غ - ص - ص - ص

۳) غ - غ - ص - ص ۴) ص - غ - ص - غ

۲۲- مغول‌ها دسته‌ای از قبایل بودند که در پی اقدامات و نظامی متحد و

قدرتمند شدند. شرایط پاسخ گوی نیازهایی آنها نبود و در نتیجه برای تأمین به جنگ با سرزمین‌های دیگر روی آوردند.

۱) وحشی - سیاسی - تموچین - مغولستان - طبیعی - نیازهای اقتصادی

۲) زردپوست - سیاسی و حقوقی - چنگیز - نامساعد طبیعی - اقتصادی - معاش

۳) جنگجو - سیاسی و اقتصادی - هلاکو خان صحرای چین اقتصادی - معاش

۴) سفیدپوست - فرهنگی و سیاسی - چنگیز - آسیای غربی - سرزمین‌های آسیایی - نیازهای

نظامی

- ۲۳- اختلاف سیاسی و درگیری حکومت خوارزمشاهی با خلافت عباسی موجب چه عاملی شد؟
- ۱) هجوم مغول به ایران و کشتار، جمعیت ویرانی شهرها، اسارت صنعت گران و هنرمندان
 - ۲) مهاجرت مردم، زوال اقتصاد کشاورزی و تعطیلی مراکز علمی و آموزشی
 - ۳) موجب تفرقه و تضعیف قدرت جهان اسلام شد و سبب شد سلطان محمد خوارزمشاه از تهدیدات قدرت نوظهور مغولها غافل بماند.
 - ۴) موج دوم حملات مغولها به فرماندهی هلاکوخان، نوهی چنگیز خان صورت گیرد و به تأسیس حکومت ایلخانان منجر شود.

- ۲۴- کدام گزینه پاسخ صحیح پرسشهای زیر است؟
- الف) هلاکوخان در زمان فرمانروایی چه کسی به ایران لشکرکشی کرد؟
 - ب) هدف هلاکوخان از لشکرکشی به ایران چه بود؟
 - ج) هلاکو تحت قدرت را با گشودن قلعههای مستحکم آنان از بین برد.
 - د) هلاکوخان چگونه به حکومت خاندان عباسی پایان داد؟
 - ۱) چنگیز خان - گسترش فتوحات مغول در آسیای مرکزی - عباسیان - کشتن خلیفه عباسی
 - ۲) منگوقاآن - نظم بخشیدن به قلمرو مغولان و گسترش فتوحات در غرب آسیا - اسماعیلیان - کشتن خلیفه عباسی و تسخیر بغداد
 - ۳) تموچین گسترش فتوحات در شرق آسیا - صفاریان - تسخیر بغداد
 - ۴) غازان - گسترش قلمرو مغولان در آسیا - فاطمیان - با فتح بغداد

- ۲۵- کدام گزینه پاسخ صحیح پرسشهای زیر است؟
- الف) در سراسر دوره حاکمیت ایلخانان وضعیت و تقسیم کرد.
 - ب) دوره‌ی حاکمیت ایلخانان را می‌توان به دو دوره‌ی و تقسیم کرد.
 - ج) چه کسانی کوشیدند تا مغولها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند؟
 - ۱) ۶۵۰، ۷۳۰ ق - یکسان و یکنواختی وجود نداشت - هلاکو و منگوقاآن - دیوان سالاران، فلاسفه، شعرا
 - ۲) ۶۵۴، ۷۳۶ ق - یکسان و یکنواختی وجود نداشت - نامسلمانی و مسلمانی - خواجه نصیرالدین طوسی، شمس‌الدین محمد جوینی عطا ملک جوینی
 - ۳) ۶۳۰، ۷۰۰ ق - یکنواختی وجود داشت - چنگیز و هلاکو - دیوان سالاران و فقها
 - ۴) ۶۷۰، ۷۶۶ ق - یکسان و یکنواختی وجود داشت رونق اقتصادی و ویرانی و خرابی خواجه نظام الملک، خواجه نصیرالدین طوسی

۲۶- دوره‌ی مسلمانی مغول‌ها در ایران از زمان در سال شروع شد و در پرتو تلاش‌های وزیر کاردان ایلخانان، اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های انجام گرفت.

۱) هلاکوخان - ۶۹۰ ق - خواجه نصیرالدین توسی - اجتماعی و اقتصادی

۲) چنگیز خان - ۶۷۵ ق - شمس الدین محمد جوینی - اقتصادی و سیاسی

۳) منگوقاآن - ۶۸۰ ق - عطا ملک جوینی - سیاسی، اقتصادی، اجتماعی

۴) غازان - ۶۹۴ ق - رشیدالدین فضل‌الله همدانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی

۲۷- ایران با سقوط خلافت عباسی و تشکیل حکومت ایلخانی به چه موقعیتی دست یافت؟ و در عهد سلطنت غازان به رسید.

۱) کشتار جمعیت ویرانی، شهرها زوال اقتصاد کشاورزی - نابسامانی اوضاع

۲) به لحاظ جغرافیایی و سیاسی وضعیت منسجم تری یافت - استقلال و اقتدار بیشتری رسید

۳) اسارت صنعت گران و هنرمندان مهاجرت مردم - تضعیف قدرت اقتصادی و سیاسی

۴) برای ایران نتایج زیان باری داشت تعطیلی مراکز علمی و آموزشی و زوال اقتصاد کشاورزی در بخش وسیعی از ایران

۲۸- گزینه های صحیح و غلط در ارتباط با مرگ، ابوسعید آخرین ایلخان مغول را مشخص کنید.

الف) مرگ ابوسعید آغازگر چهاردهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود.

ب) با مرگ ابوسعید ایران به لحاظ جغرافیایی و سیاسی وضعیت منسجم تری یافت.

ج) در این دوره چندین حکومت محلی غیر مغولی نیز در مناطق مختلف ایران به وجود آمدند.

د) حکومت‌های سنی مذهب سربداران و سادات مرعشی مازندران از جمله این حکومت ها بودند.

۱) ص. ص. غ. غ

۲) ص. غ. غ. ص. غ

۳) غ. غ. ص. ص

۴) غ. ص. ص. ص

۲۹- در ارتباط با حکومت ایلخانان در ایران کدام گزینه پاسخ صحیح پرسشها میباشد؟

الف) موج اول یورش مغولان به ایران در چه سالی صورت گرفت؟

ب) چه کسی حکومت ایلخانان را تشکیل داد؟

ج) اولین حاکم ایلخانان که مسلمان شد چه کسی بود؟

د) آخرین ایلخان مغول چه کسی بود؟

① ۶۵۴، ۷۳۶ ق - چنگیز خان - گیخاتو - الجایتو

② ۶۱۶، ۶۴۶ ق - غازان - الجایتو - هلاکوخان

③ ۶۱۶، ۶۲۲ ق - هلاکوخان - غازان - ابوسعید

④ ۶۲۲، ۷۳۶ ق - آباقاخان - ابوسعید - گیخاتو

۳۰- در ارتباط با قیام سربداران در سبزوار در دوره ایلخانان کدام گزینه صحیح نمی باشد؟

① در زمان ایلخانان میان مسلمانان اعم از شیعه و سنی هماهنگی زیادی در جهت مقابلهی فکری و فرهنگی با مغول وجود داشت.

② در این زمان شیعیان تحرک بیشتری داشتند و در زمینه های مختلف، سیاسی، اجتماعی علمی و فرهنگی به فعالیت پرداختند.

③ مردم سبزوار که پیرو مذهب تسنن بودند و تحت تعالیم برخی مشایخ صوفی مبارز مانند شیخ خلیفه مازندرانی و شاگردش شیخ حسن جویری قرار داشتند آمادگی مقابله با ظلم و بی عدالتی شدند.

④ ساکنان روستای باشتین با شعار «سر» به دار میدهم تن به ذلت نمیدهیم قیام کردند و به سربداران معروف شدند.

۳۱- در ارتباط با قیام سربداران، گزینه های صحیح و غلط را مشخص کنید.

الف) در اواخر دوره ایلخانان، سرداران مغول در خراسان ستمگری پیشه کردند مردم سبزوار که پیرو مذهب شیعه بودند آمادگی قیام شدند.

ب) ساکنان روستای باشتین به رهبری دو تن از بزرگان آن دیار، قیام کردند و به سربداران معروف شدند.

ج) سربداران با شکست سپاه مغول بر سبزوار تسلط یافتند.

د) سربداران مدافع و مروج مذهب شیعه بودند و سرانجام توسط غازان خان از بین رفتند.

① ص. غ. ص. غ. ص. غ. ② ص. غ. ص. غ. ③ غ. غ. ص. ص. ④ ص. ص. ص. ص. غ.

۳۲- در ارتباط با ایران در عهد تیموریان کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) تیمور گورکانی با غلبه بر رقیبان، حکومت کجا را به دست گرفت؟

ب) تیمور چگونه سرتاسر ایران را تحت سیطره‌ی خود درآورد؟

ج) پس از مرگ تیمور چه کسی جانشین او شد؟

د) پس از مرگ جانشین تیمور، کدام قبایل نواحی غربی و مرکزی ایران را تصرف کردند؟

۱) خوارزم - با یک یورش سراسری و کشتار فراوان - الجایتو - مغول‌ها

۲) ماوراءالنهر - طی سه مرحله یورش و با کشتار فراوان - شاهرخ - قراقویونلو و آق قویونلو

۳) سمرقند - با جنگ با حکومت ایلخانان - شاهرخ - گورکانیان و مغولان

۴) بخارا - با ستیز با حاکمان مغولی ماوراءالنهر - ابوسعید - قراقویونلو و آق قویونلو

۳۳- در ارتباط با شهر و شهرنشینی در دوره‌ی مغول، گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.

الف) شهر و شهرنشینی در تمدن ایرانی، تا حمله مغول چندان رونق و اهمیتی نداشت.

ب) با هجوم مغول به ایران زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه و افول شد.

ج) در جریان حملات مغول شهرهایی چون کرمان و اصفهان کاملاً ویران شدند.

د) یاسا به‌عنوان مجموعه‌ی قوانینی که چنگیز خان تدوین کرده بود به مغول‌ها توصیه می‌کرد که از شهر و شهرنشینی دوری گزینند.

۱) ص. ص. غ. غ ۲) ص. غ. ص. غ ۳) غ. ص. غ. ص ۴) غ. غ. غ. ص

۳۴- کدام گزینه از عوامل رونق شهر و شهرنشینی، بعد از حمله مغول‌ها به ایران نمی‌باشد؟

۱) تلاش‌های دیوان‌سالاران و فرهیختگان ایرانی برای مهار رفتار غیر مدنی مغول‌ها

۲) استقرار حکومت ایلخانی

۳) مسلمان شدن مغول‌ها

۴) اصلاحاتی که توسط چنگیز خان برای بازسازی ویرانی انجام شد، شهرنشینی سرعت بیشتری گرفت.

- ۳۵- در ارتباط با شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان، گزینه‌های صحیح را مشخص کنید.
- الف) شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان برخلاف اوایل دوره‌ی مغول، دچار رکود و زوال نشد.
- ب) تیمور باوجود یورش‌ها و کشتارهای فراوان، به شهرسازی علاقه‌مند نبود.
- ج) تیمور هنرمندان و صنعتگران شهرهایی را که فتح می‌کرد، به سمرقند پایتخت خود می‌فرستاد تا در آبادانی و زیبایی آن شهر بکوشند.
- ۱) الف - ب ۲) ب - ج
- ۳) الف ۴) الف - ج
- ۳۶- در ارتباط با قشرهای اجتماعی در دوران فرمانروایی مغولان و تیموریان، گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.

- الف) از ویژگی‌های اجتماعی این دوران، دگرگونی نسبی در بافت قومی و جمعیتی ایران بود.
- ب) هجوم مغول موجب کاهش جمعیت، مهاجرت گسترده، زوال موقعیت ملاکان، عالمان و بازرگانان شد.
- ج) با هجوم مغولان، جمعیت قابل‌توجهی از اقوام مغول و غیرمغول از ایران مهاجرت کردند.
- ۱) ص. ص. ص ۲) غ. غ. غ
- ۳) ص. ص. غ ۴) غ. ص. غ

- ۳۷- به ترتیب پاسخ هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟
- الف) سه گونه متفاوت قشر اجتماعی در عصر مغول - تیموری کدام بودند؟
- ب) جامعه‌ی دوره‌ی مغول - تیموری به چند دسته کلی تقسیم می‌شد؟
- ج) در ابتدای دوره‌ی مغول چه کسانی از امتیازات فراوانی برخوردار بودند؟
- ۱) فرادست و فرودست - عشیره‌ای، روستایی و شهری - عالمان و اندیشمندان
- ۲) جامعه‌ی عشیره‌ای، روستایی و شهری - فرادست و فرودست - رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه
- ۳) روستائیان، بازرگانان، صنعتگران - عشیره‌ای و شهری - دیوان‌سالاران و مشایخ صوفی
- ۴) بازرگانان اهل، صنعت کشاورزان اهل شمشیر و اهل معامله - فرماندهان عالمان و دیوان‌سالاران

۳۸- با مسلمان شدن مغول‌ها، چه دگرگونی در قشربندی اجتماعی ایران به وجود آمد؟

- ۱) رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه، گروه اشرافیت نظامی را تشکیل دادند.
- ۲) جامعه به سه گروه تقریباً متفاوت عشیره‌ای، روستایی و شهری تقسیم شد.
- ۳) بزرگان ایرانی شامل دیوان‌سالاران، عالمان، اندیشمندان و مشایخ صوفی تحت حمایت ایلخانان موقعیت و نفوذ اجتماعی خود را بازیافتند
- ۴) از نظر اجتماعی و اقتصادی پیامدهای مختلفی داشت و جامعه به سه گروه کشاورزان، بازرگان و اهل قلم تقسیم شد.

۳۹- از نظر خواجه نصیرالدین توسی، اندیشمند و عالم شیعه‌ی عصر مغول اجتماعات انسانی با چهار صنف و و و موجودیت می‌یابند

- ۱) عشیره‌ای - روستایی - شهری - اهل صنعت
 - ۲) فرادست - فرودست - عالم - مشایخ
 - ۳) اهل قلم - اهل شمشیر - اهل معامله - اهل مزارعه
 - ۴) دیوان‌سالاران - صنعتگران - عالمان - مشایخ
- ۴۰- به ترتیب پاسخ هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
الف) در ایران دوره‌ی اسلامی محاکم سه گانه و و می‌کردند و بر اساس قوانین دینی و عرفی قضاوت می‌کردند.

ب) مغول‌ها تا پیش از آن که مسلمان شوند بر پایه چه قوانینی عمل می‌کردند؟

ج) دعاوی حقوقی مغول‌ها در دادگاهی موسوم به حل و فصل می‌شد.

- ۱) شریعت، عرف قانون - یاسا - محتسب شرع
- ۲) شرع، مظالم حسبه - یاسا - برغو
- ۳) عرف، دین، قانون - قانون چنگیزی - برغو
- ۴) عرف، دین - قانون چنگیزی - داروغه‌خانه

۴۱- در ارتباط با کشاورزی و تجارت بعد از هجوم مغول به ایران، گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.

الف) بخش عمده اقتصاد ایران در دوران اسلامی، بر کشاورزی استوار بود.

ب) هجوم مغول، آسیب جدی به فعالیت‌های کشاورزی و آبیاری وارد آورد.

ج) مناطق کرمان و خراسان در جریان تهاجم مغول بیشترین خسارت را تحمل کردند.

د) تولید محصولات زراعی و درآمدهای حاصل از کشاورزی با کاهش جدی مواجه شد.

۱) ص. ص. غ. غ. ۲) ص. غ. ص. غ. ۳) غ. ص. غ. ص. ۴) غ. غ. ص. غ.

۴۲- در ارتباط با وضعیت اقتصاد شهری و تجارت در عهد مغول - تیموری، گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.

الف) برخلاف اقتصاد کشاورزی، اقتصاد شهری و تجاری در عصر مغول - تیموری وضعیت به مراتب

بهتری داشت. ب) در سراسر عهد مغول - تیموری کاروان‌های تجاری در مسیرهای زمینی در حال تردد بودند.

ج) در آن دوره تجارت در مسیر جاده ابریشم و راه‌های دریایی در دریاهای سرخ و روم و طبرستان، پررونق بود.

د) در مقایسه با مردم غیرشهری، بازاریان و صنعتگران از زندگی به مراتب بهتری برخوردار بودند.

۱) ص. ص. ص. غ. ۲) ص. غ. ص. غ. ۳) غ. غ. ص. ص. ۴) ص. غ. ص. غ.

۴۳- تمام موارد کدام گزینه، درباره عبارت‌های زیر در موضوع ایلخانان و وزیران آن دوره صحیح است؟
الف) پس از حکومت هلاکو، بلافاصله تکودار عهده‌دار قدرت شد.

ب) صدرالدین خالد زنجانی در دوران حکومت غازان، بایدو و گیخاتو بر منصب وزارت تکیه زده بود.

پ) عطا ملک جوینی از ادیبان عصر حکومت آباخان و تکودار بود.

ت) پس از پایان حکومت تکودار، بایدو خان بر منصب قدرت تکیه زد.

ث) غیاث‌الدین رشیدی وزیر دوران حکومت گیخاتو بود.

ج) خواجه نصیرالدین توسی وزیر هلاکو خان و پس از آن آباخان بود.

چ) امیر نوروز از جمله افراد تأثیرگذار دوران حکومت غازان خان بود.

۱) الف - ب - ث ۲) ج - ث - الف ۳) پ - ت - ج ۴) ج - پ - ب

۴۴- کدام عبارات درباره‌ی حمله مغول به ایران، درست است؟

الف) پس از اینکه مغولان به رهبری چنگیز تمدن قدرتمندی را پی‌ریزی کردند، به جنگ و هجوم به سرزمین‌های دیگر روی آوردند.

ب) بهانه‌ی چنگیز برای حمله به ایران، کشتار بازرگانان اعزامی خود به شهر مرزی اترار بود.

ج) موج اول حمله‌ی مغول، چهار سال طول کشید و کشتار جمعیت و ویرانی شهرها را در سراسر ایران به دنبال داشت.

د) در زمان موج دوم هجوم مغول، منگوقاآن نوه‌ی چنگیز بر مغولان فرمانروایی می‌کرد.

۱) الف، ب و ج ۲) الف، ج و د ۳) ب و ج ۴) ب و د

۴۵- کدام گزاره‌ها درباره‌ی حمله‌ی مغول به ایران، درست است؟

الف) بیشتر اقوامی که زیر فرمان چنگیز بودند، از نظر فرهنگی و تمدنی، دارای پیشینه‌ی مهمی بودند.

ب) بهانه‌ی چنگیز برای حمله به ایران، کشتار بازرگانان اعزامی خود در شهر مرزی اترار بود.

ج) موج اول حمله‌ی مغول، چهار سال طول کشید و کشتار جمعیت و ویرانی شهرها را در سراسر ایران به دنبال داشت.

د) در زمان موج دوم هجوم مغول، منگوقاآن نوه‌ی چنگیز بر مغولان فرمانروایی می‌کرد.

۱) الف - ب - ج ۲) الف - ج - د ۳) ب - ج ۴) ب - د

۴۶- کدام اسامی به ترتیب، جدول زیر را به درستی کامل می‌کنند؟

(الف)	از ایلخانان دوره نامسلمانی مغولان
(ب)	فرزند او آخرین ایلخان مغول بود.
(ج)	پایتخت آخرین ایلخانان

۲) غازان - ابوسعید - مراغه

۴) غازان - الجایتو - مراغه

۱) هولاکو - الجایتو - سلطانیه

۳) هولاکو - ابوسعید - سلطانیه

۴۷- کدام مورد پیرامون وضعیت اجتماعی و اقتصادی ایران در عصر تیموری نادرست است؟

- ۱) مجموعه قوانین تزوکات در زمان تیمور به وجود آمد.
- ۲) جامعه‌ی دوره‌ی مغول - تیموری به دودسته‌ی کلی فرادست و فرودست تقسیم و از جمله ویژگی‌های نظام اجتماعی آنان افزایش نفوذ زنان در عرصه‌های مختلف بود.
- ۳) تیمور برخلاف چنگیز خان که بر اساس قانون یاسا از شهر و شهرنشینی گریزان بود به شدت علاقه‌مند به شهرسازی و هنرمندان را به پایتخت خود در سمرقند می‌فرستاد.
- ۴) بخش عمده‌ای از اصلاح قوانین مالیاتی، بازسازی قنات‌ها و شبکه‌ی آبیاری و اصلاح نظام زمین‌داری در زمان سلطنت تیمور انجام پذیرفت

۴۸- بنیان قوانین جاری در ایران دوران اسلامی، مبتنی بر کدام دو سرچشمه بود و مغول‌ها پیش از مسلمان شدن بر پایه کدام مجموعه قوانین عمل می‌کردند؟

- ۱) فقه و تفسیر و حدیث - تزوکات
- ۲) شریعت اسلام و عرف - تزوکات
- ۳) فقه و تفسیر و حدیث - یاسا
- ۴) شریعت اسلام و عرف - یاسا

۴۹- بخش عمده اقتصاد ایران در دوران اسلامی همچون عصر باستان، بر چه پایه‌ای استوار بود و کدام مناطق

ایران در تهاجم مغولان بیشترین خسارت را دیدند؟

- ۱) کشاورزی و تجارت - نیشابور و طبرستان
- ۲) دامپروری و کشاورزی - نیشابور و طبرستان
- ۳) کشاورزی و تجارت - خراسان و ماوراءالنهر
- ۴) دامپروری و کشاورزی - خراسان و ماوراءالنهر

۵۰- دورهٔ مسلمانی مغول‌ها در ایران از زمان شروع شد و در پرتو تلاش‌های وزیر کاردان ایلخانان، اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی انجام شد و مرگ آخرین ایلخان مغول، آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود.

① هلاکو - خواجه نصیرالدین توسی - الجایتو ② غازان - خواجه نصیرالدین توسی - ابوسعید

③ هلاکو - رشیدالدین فضل‌الله همدانی - الجایتو ④ غازان - رشیدالدین فضل‌الله همدانی - ابوسعید

۵۱- به چه علت با هجوم مغول به ایران، زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه شد و پایتخت آخرین ایلخانان کدام شهر بود؟

① توصیه یاسا به عنوان مجموعه قوانین تدوین‌شده چنگیز خان به مغول‌ها برای دوری‌گزینی از شهر و شهرنشینی - سمرقند

② ویران شدن بسیاری از شهرهای بزرگ و آباد در ماوراءالنهر و خراسان به دنبال حملات مغولان - سلطانیه

③ پایبند نبودن قبایل بیابان‌گرد مغول به اصول و قواعد شهرنشینی - هرات

④ کشته شدن و یا مهاجرت بسیاری از ساکنان شهرها در پی حملات مغولان - رشیدیه

۵۲- کدام گزینه صحیح است؟

① برخلاف اقتصاد شهری و تجاری، اقتصاد کشاورزی در عصر مغول و تیموری وضعیت به مراتب بهتری داشت و حکومت‌هایی که قبل از مغول بر ایران حکومت داشتند، شیوه‌های مالیاتی را که ترکیبی از سنت‌های ایرانی - اسلامی بود پذیرفتند.

② در سراسر عهد تیموریان، قوانین شرعی و عرفی مبنای زندگی اجتماعی و داوری حقوقی ایرانیان بود، ولی برخی از سنت‌های مغولی در امور سیاسی و لشکری به کار گرفته می‌شد.

③ شهر و شهرنشینی در دوره تیمور به دلیل قوانین سخت‌گیرانه تزویرات دچار رکود و زوال شد، اما جانشینان تیمور سیاست جنگ و کشورگشایی او را کنار گذاشته و در دوره آن‌ها شهرسازی شکوفا شد.

④ در زمانی شاهزادگان تیموری پس از مرگ شاهرخ به رقابت و ستیز با یکدیگر می‌پرداختند، دو اتحادیه قبیله‌ای متشکل از ترکمانان به نام‌های قراقویونلوها و آق قویونلو با پی افکندن حکومت‌هایی، نواحی شرقی و مرکزی ایران را تصرف کردند و حکومت تیموریان به مناطق غربی ایران محدود شد.

۵۳- به ترتیب دوران مسلمانی مغول‌ها از زمان چه کسی شروع شد و چه کسی با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه عباسی به حکومت خاندان عباسی پایان داد و در پرتو تلاش‌های کدام وزیر ایلخانان، اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی انجام گرفت؟

۱) الجاتیو، چنگیز خان، غیاث‌الدین رشیدی

۲) غازان، خلان هلاکوخان، خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی

۳) غازان خان، چنگیز خان، خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی

۴) الجاتیو، هلاکوخان، غیاث‌الدین رشیدی

۵۴- به ترتیب کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) چه کسی هنرمندان و صنعتگران شهرهایی که فتح می‌کرد به پایتخت خود می‌فرستاد تا در آبادانی و زیبایی آن بکوشند؟

ب) دگرگونی نسبی در بافت قوم و جمعیتی ایران مربوط به کدام دوران می‌شود؟

پ) جامعه ایران در کدام دوره به دودسته فرادست و فرودست تقسیم می‌شد؟

۱) غازان خان - سلجوقی و خوارزمشاهی - مغول و تیموری

۲) تیمور - مغول و تیموری - مغول و تیموری

۳) تیمور - سلجوقی و غزنوی - خوارزمشاهیان و مغول

۴) شاهرخ - تیموری و سلجوقیان - مغول و تیموری

۵۵- بنیان قوانین جاری در ایران دوران، اسلامی مبتنی بر دو سرچشمه شریعت اسلام و بود و محاکم سه گانه شرع، مظالم و بر اساس این قوانین قضاوت می‌کردند و دعاوی حقوقی مغولان در دادگاهی موسوم به حل و فصل می‌شد و برخلاف اقتصاد کشاورزی، اقتصاد شهری و تجاری در عصر مغول و تیموری وضعیت به مراتب داشت.

۱) عرف - عرض - یرغو - بدتری

۲) عرف - حسبه - یرغو - بهتری

۳) شرع - حسبه - یرغو - بهتری

۴) شرع - عرض - یاسا - بدتری

۵۶- هر یک از رویدادهای «افزایش نفوذ و موقعیت زنان در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی»، «رونق شهرهای هرات، شیراز، مشهد و یزد» و «رکود و زوال شهرنشینی» متعلق به کدام حکومت است؟

۱) دوره مغول و تیموری - تیمور - اوایل دوره مغول

۲) دوره سلجوقی - تیمور - اواخر دوره مغول

۳) دوره مغول و تیموری - جانشینان تیمور - اوایل دوره مغول

۴) دوره سلجوقی - جانشینان تیمور - اواخر دوره مغول

۵۷- کدام موارد درباره اتحادیه قبیله‌ای آق قویونلو درست است؟

الف) اتحادیه‌ای از ترکمانان بود و در قرن ۹ هـ ق در زمان جانشینان شاهرخ بر غرب و مرکز ایران حاکم شد.

ب) پیش از روی کار آمدن اتحادیه قراقویونلو قدرت گرفت و بر نواحی غربی و مرکزی ایران مسلط شد.

ج) در آغاز سده دهم بر قسمت‌هایی از غرب و جنوب ایران حاکم بود و در زمان آغاز کار اسماعیل صفوی به نهایت ضعف رسیده بود.

د) در نیمه دوم قرن ۹ هـ ق شکل گرفت و برخلاف قراقویونلوها، در تمام دوران حیات خود با رهبران طریقت صفوی روابطی دوستانه داشت.

۱) الف و ج ۲) الف و د ۳) ب و ج ۴) ب و د

۵۸- چند مورد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

الف) قلمرو خوارزمشاهیان در زمان سلطان محمد خوارزمشاه و به جهت سیاست توسعه‌طلبی او گسترش یافت.

ب) در دوره‌ی سلجوقیان علوم طبیعی و فلسفه از جایگاه والایی برخوردار شد.

ج) مرادویج با خیال نابودی خلافت عباسی، بغداد را تسخیر کرد.

د) حکومت نوادگان تیمور بر ایران با تشکیل حکومت آق قویونلوها در ماوراءالنهر به پایان رسید.

هـ) در سده‌های میانه شهرها از سه بخش کهنه شهر، (ارگ) شهرستان (شارستان) و شهر بیرونی

(ربض) تشکیل می‌شد.

۱) ۲ ۲) ۳ ۳) ۱ ۴) ۴

۵۹- صحیح و غلط بودن عبارت‌های زیر در کدام گزینه به‌درستی مشخص شده است؟ (به ترتیب)
الف) مرگ ابوسعید (آخرین ایلخان مغول) آغازگر دوران آشفتگی و نابسامانی تا زمان قدرت‌گیری تیمور بود.

ب) بخش عمده‌ای از اصلاحات غازان خان از جمله اصلاح قوانین مالیاتی، به‌منظور پیشرفت و رونق فعالیت‌های بازرگانی انجام گرفت.

ج) یکی از شاهزادگان تیموری به نام بابر، حکومت مغولان کبیر را در هند بنیان گذاشت.

د) مغولان پس از فتح بغداد به مصر یورش بردند، اما از حکومت مملوکان مصر شکست خوردند.

۱) غلط - غلط - صحیح - صحیح
۲) غلط - غلط - صحیح - صحیح

۳) صحیح - غلط - غلط - غلط
۴) صحیح - غلط - غلط - صحیح

۶۰- در کدام مورد به‌درستی به فعالیت‌های عطا ملک جوینی «۱» و خواجه نظام الملک «۲» اشاره شده است؟

۱) هر دو کوشیدند زمینه مسلمان شدن قوم غالب را فراهم آورند.

۲) نقش هر دو آن‌قدر برجسته است که دوران وزارت آن‌ها را می‌توان به نام خودشان نامید.

۳) شخصیت «۱» در زمینه‌ی آشنایی امرا با آداب کشورداری و شخصیت «۲» در زمینه تقویت و توسعه نظام اداری مبتنی بر میراث اداری کهن ایرانی کوشید.

۴) در دوران «۱» اصلاحات گسترده در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و حقوقی و در دوران «۲» چالش و تقابل اهل قلم و اهل شمشیر شکل گرفت.